

KULTUR

för alla barn och
ungdomar i Dalarna

Landstingets kulturinstitutioner

– Ett levande nätverk för barn- och ungdomskultur

Alla barn och ungdomar i Dalarna ska ha tillgång till ett bra kulturutbud. Det är något som alla inom Landstingets kulturinstitutioner har som ledstjärna i sitt arbete. Den här broschyren vill ge en samlad bild av våra verksamheter och vad vi kan erbjuda. Vi hoppas den kan vara till nytta för er som vill veta mer om kulturutbudet för barn och ungdom, eller som vill komma i kontakt med oss.

FN:s barnkonvention slår fast barnens rätt till yttrandefrihet och ett rikt kulturliv. I grundskolans kursplaner betonas kulturens roll och den estetiska dimensionen i undervisningen.

Landstingets kulturinstitutioner har ett uppdrag att arbeta för kultur för barn och ungdom i hela länet. Genom ett aktivt nätverk samarbetar

vi med länets femton kommuner i barn- och ungdomskulturfrågor. I nätverket ingår också föreningar som arbetar med ett statligt stöd och med ett uppdrag att nå ut i hela länet.

Nätverket träffas regelbundet för att diskutera och ordna gemensamma aktiviteter. Varje vår och höst bjuder vi in till en särskild Barn- och ungdomskulturdag, där vi presenterar oss och våra aktiviteter.

Vi vill stärka och öka kontakten mellan oss inom Landstingets kulturverksamheter och alla er kulturarrangörer i länet som riktar sig till unga människor. Det är ni, som har regelbunden kontakt med barn och ungdomar – alla aktörer ute i länet – som är den viktigaste länken.

Välkommen till hisnande möten och omtumlande kulturupplevelser!

Åsa Nyman

Landstinget har under några år haft ett avtal med Dalatrafik AB om Kulturbuss. Det innebär att barn och skolklasser inom för- och grundskola har möjlighet att boka in sig på Dalatrafiks ordinarie turer i mån av plats. Restriktioner finns och det täcker inte alla behov, men syftet är att komplettera det övriga resandet. Gällande villkor hittar ni på www.ltdalarna.se/kultur/kulturbuss.

Åsa Nyman
Kulturchef
Landstinget Dalarna
Box 712
791 29 Falun
023-49 06 87

Dalateatern Barn & Ungdom

I gränslandet mellan magi och verklighet

År 2000 bildades en särskild grupp inom Dalateatern: *Dalateatern barn och ungdom*. Vi vill att våra föreställningar skall vara en arena för barn och ungdomars liv, drömmar och problem.

Föreställningarna arbetas fram i nära samarbete med de unga själva och med andra som delar och känner deras livsvillkor. Kring våra föreställningar ger vi alltid vår publik en möjlighet att reflektera och filosofera över pjäsen och den egna verkligheten.

Dialogen med de unga är livsviktig för att vi som teater skall kunna utvecklas. Vi har sedan starten kontinuerligt och medvetet arbetat för att stärka mötet mellan skola och teater.

Dalateatern har under åren 2003–2005 haft regeringens nationella uppdrag för barn och ungdomsteater.

Adress Teatergatan 1, Box 1010, 791 10 Falun

Telefon 023-77 76 00

Biljettelefon 023-166 77

Hemsida www.dalateatern.se

Kontaktpersoner Nina Kjällquist, Lena Kjellander

E-post nina.kjallquist@dalateatern.se

lena.kjellander@dalateatern.se

Dalateatern ska vara en mötesplats för vår tids angelägna samtal. Dalateatern har till ändamål att driva teaterverksamhet i första hand inom Dalarnas län.

Dalateatern skall:

- utmana snarare än bekräfta de gängse normerna samt undanröja fördomar.
- aktivt söka nya publikgrupper avseende ålder, etnicitet och klasstillhörighet.
- vara ett slagkraftigt alternativ till den kommersiella kulturen.
- medverka till att skapa en bättre samhällsmiljö och jämlikhet.

DALATEATERN
barn&ungdom

Dans i Dalarna

Nyskapande och gränsöverskridande

Dans i Dalarna är länets informations-, kompetens- och utvecklingscentrum för konstnärlig dans och har ett regionalt ansvar för utveckling av dansen som konstform.

Vi vill att länets barn och ungdomar ska få komma i kontakt med dansen på olika sätt. Det nationella utvecklingsprogrammet Dans i skolan vill främja barns fysiska aktivitet genom att alla barn får tillgång till dans som ett kunskapsområde och främja lärande genom dansen.

Stora Daldansen är en årlig balettfestival av regional, nationell och internationell

betydelse. Danskonsulenten är konstnärlig ledare och projektansvarig för festivalen.

Dans i Dalarna har bland annat öppnat för satsningar som Dans i skolan, dans för handikappade och unga professionella dansutövare.

Vi har ett gott samarbete med Scenkonst Dalarna. Tillsammans med andra teater- och danskonsulenter i landet ingår vi i nätverket Dansspridning i Mellansverige. Dans i Dalarna tar in några större dansföreställningar per år till länet och kan även skraddarsy en föreställning.

Dans i Dalarna arbetar för att få dansen in i människornas medvetande som fullvärdig konstform. Vi vill höja kvaliteten och skapa förutsättningar för samarbete och konstnärlig utveckling. Vår verksamhet utgår från de kulturpolitiska målen, FN: s barnkonvention och skolans läroplaner, där de arbetar för barns rätt att få möta och utöva dans, både i skolan och på fritiden.

DANS
i Dalarna

Adress Vasagatan 27, Box 712, 791 29 Falun

Telefon 023-49 01 15, 070-523 79 16

Hemsida www.dansidalarna.se

Kontaktperson Sirkka-Liisa Forslund

E-post sirkka-liisa.forslund@ltdalarna.se

Dalarnas Hemslöjdsförbund

Slöjd utvecklar handen och tanken

För barn och ungdomar ska slöjden ligga nära leken, de måste få testa olika möjligheter, material och användningsområden. De ska få upptäcka glädjen i att själva skapa, arbeta med olika naturmaterial och uppleva färg och form.

Dalarnas Hemslöjdsförbunds uppgift är att väcka intresse för, främja och förmedla kunskap om slöjd. För att öka det intresset hos barn och ungdomar arbetar hemslöjdskonsulenterna med en rad aktiviteter. Verksamhet bedrivs både i skolan och på barnens fritid.

I skolan deltar vi i kultur dagar, då eleverna får prova på olika slöjdtekniker. På fritiden genomförs olika former av slöjdverkstäder och skollovsaktiviteter. För att slöjden ska nå så många barn och ungdomar som möjligt erbjuder vi fortbildnings- och inspirationsdagar för slöjdlärare och andra pedagoger i länet.

Behöver du låna redskap för att kunna slöjda med barn och ungdomar? Vi har olika slöjdgorgar för utlåning som innehåller verktyg och inspirationsmaterial.

Dalarnas Hemslöjdsförbund (DHF) är huvudman för länets två hemslöjdskonsulenter, en för textil slöjd och en för trä och metall. DHF har en bred och utåtriktad verksamhet i hela länet. 22 lokala hemslöjdsföreningar är medlemmar i DHF varav sju driver butiker. Konsulenterna arbetar med rådgivning, utbildning, utställningar, näringsfrågor, föreningsaktiviteter och olika projekt för att främja slöjden som kulturyttring i Dalarna i dag.

Vision: Ge varje människa möjlighet att upptäcka skönheten, nyttan och glädjen i slöjden.

DALARNAS
HEMSLÖJDS
FÖRBUND

Adress Magasinsgatan 7 A

Box 292, 791 27 Falun

Telefon 023-264 85, 023-264 86

Hemsida www.hemslojden.org/dalarna

Kontaktpersoner Ulla Berglund Brasch,
Fredrik Eriksson

E-post ulla.b.brasch@hemslويد.org
fredrik.eriksson@hemslويد.org

Dalarnas Museum

En skattkista för barn & ungdomar

Hur såg det ut förr i tiden? Vad skrattade man åt? Hur bodde man? På Dalarnas museum finns spåren efter dem som levde före oss.

Vill du att dina elever ska möta tankar och känslor som de kanske aldrig skulle komma i kontakt med annars? Låt dem ta del av någon av våra konstutställningar.

En del av museipedagogens arbete handlar om pedagogisk planering av utställningarnas innehåll. Skolvisningarna anpassas efter barnens och ungdomarnas ålder.

Våra dramatiserade historievisningar är mycket uppskattade, där förvandlas pedagogen till en person från förr som tar med barnen på en resa i tiden.

Till vissa utställningar kopplar vi en verkstadsdel, där barnen får skapa på egen hand. Ibland kan barnens egna alster bli till en riktig utställning på museet.

Vill du förmedla kunskaper om Dalarnas förhistoria ställer museets arkeologer gärna upp på visningar, både i museet och i landskapet.

Museipedagogens arbete syftar till att:

- ge förståelse för att kunskapen om vårt kulturarv är viktig för att också förstå hur våra liv formats och hur vi går framåt.
- öppna upp för samtal om likheter och skillnader i våra kulturarv tillsammans med nya svenskar.
- väcka tankar kring kvinnligt och manligt, likheter och skillnader i dåtid, nutid och framtid.
- göra den samtida konsten mer tillgänglig/förståelig för en större och bredare publik.
- se konstverksamheten som ett livslångt lärande, väcka nyfikenhet och genom konsten bearbeta aktuella samhällsfrågor.

Dalarnas museum

Adress Box 22, 791 21 Falun
Besöksadress Stigaregatan 2-4, 791 21 Falun
Telefon 023-76 55 00
Hemsida www.dalarnasmuseum.se
Kontaktperson Annacari Jadling-Ohlsson
E-post annacari.jadling-ohlsson@dalarnasmuseum.se

Film i Dalarna

Film berör, roar och engagerar

Varje dag tittar ca 1,5 miljoner svenskar på långfilm. Merparten av dem är barn och ungdomar. För dem är film den i särklass populäraste kulturformen. Därför är det viktigt att vi lär oss mer om hur film påverkar oss. Mediepedagogikens roll är att ställa frågorna och sätta igång diskussionerna som leder till reflektion och självständigt tänkande. Film- och mediekunskap ingår i flera av skolans ämnen.

Som samordnare för länets skolbiopresentanter håller vi koll på utvecklingen i

filmbranschen. Genom oss får du tillgång till nya filmer och pedagogiskt arbetsmaterial samt tips och idéer om hur du kan integrera film- och mediekunskap i undervisningen.

Mediepedagogik är en blandning av teori och praktik. Och att göra film är förmodligen något av det roligaste som finns. Därför har vi skapat en mobil medieverkstad med kamera och redigering som kan komma till din kommun. Vi arrangerar även manustävlingar, videofestivaler och andra filmprojekt.

Film i Dalarna är ett regionalt resurscentrum för film med stöd från Svenska Filminstitutet.

Våra övergripande mål är att:

- aktivt stödja den konstnärliga utvecklingen inom film,
- stimulera regional filmproduktion,
- ansvara för film- och mediepedagogikens utveckling samt
- främja yttrandefriheten genom att ställa produktionsresurser till förfogande åt dem som vill uttrycka sig i bild och ljud.

Adress Kaserngården 13, 791 40 Falun

Telefon 023-262 75

Hemsida www.filmdalarna.se

Kontaktperson Malin Lagergren

E-post malin@filmdalarna.se

Framtidsmuseet

Lustfyllt lärande och upptäckarglädje

Framtidsmuseet i Borlänge är ett centrum för populärvetenskap med betoning på naturvetenskap, teknik och forskning. Vår pedagogiska förankring ligger hos det växande barnet och de lärande processerna.

Ett besök hos oss ger dig en rad upplevelser via olika temautställningar, planetarieprogram, experiment- och ITverkstäder, guidningar, seminarier, föreläsningar och annan programverksamhet.

På Framtidsmuseet hittar du 100 naturvetenskapliga experiment och är du rymdintresserad kan du boka en visning i Kosmorama Planetarium. Våra pedagoger

möter barn och ungdomar och håller bland annat experimentlektioner kring olika teman: luft, teknik, rymden och mycket annat. Något som intresserar många barn är LEGO Educational Center, där de får bygga och programmera LEGO-robotar.

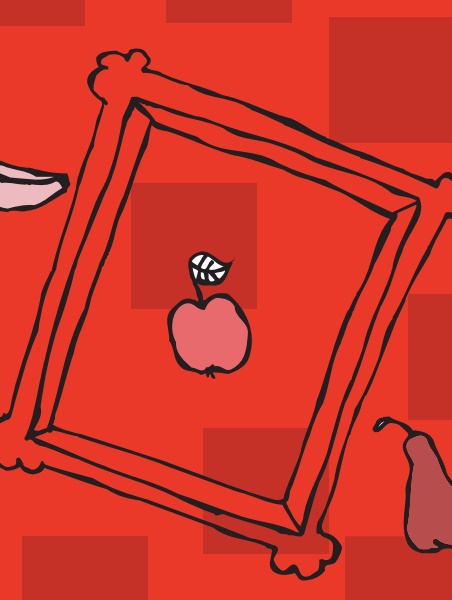
Framtidsmuseet har en roll som inspiratör i en lustfylld undervisning och vårt arbete är kopplat till läroplanen. Våra turnerande lärare kommer gärna ut till din skola. Vad sägs om lite äventyrsmatematik eller en visning i vårt uppblåsbara planetarium? Vi lånar också ut temalådor till förskolor och skolor.

Framtidsmuseets uppdrag är att stimulera intresset för naturvetenskap och teknik, främst bland barn och ungdomar i Dalarnas län. Vår uppgift är att göra kunskap begriplig och levande för alla. Genom upplevelser, experimenterande, ifrågasättande och upptäckter stärks kreativt tänkande och initiativkraft, viktiga aspekter i vårt livslånga lärande.

Adress Jussi Björlings väg 25, 784 32 Borlänge
Telefon 0243-79 39 00
Hemsida www.framtidsmuseet.se
Kontaktperson Heléne Ecström
E-post helene@framtidsmuseet.se

Konstkonsulent i Dalarna

Vill ta till vara de ungas kreativa lust

Barn och ungdomar växer och utvecklas genom sitt skapande. Deras bild- och idévärld behövs, både för dem själva och för samhällets utveckling. Vi måste ta de ungas konstnärliga uttryck och inspirerande arbeten på största allvar. Detta är något som konstkonsulenterna arbetar för.

Konstkonsulenterna vill arbeta med att förmedla kontakt mellan konstnärer och

skolor, stimulera till möten med konst och konstpedagoger och visa barns kreativa arbeten.

Ur bilder som skapas på förskolor och skolor kan vi göra utställningar av och för barn på olika platser ute i samhället. Utställningarna ska inspirera, ifrågasätta och skapa debatt. De blir mötesplatser för olika åldrar, kulturer och konstgestaltningar.

Konstkonsulentens uppgift är att utveckla och samordna konstprojekt och konstpedagogiskt arbete i Dalarna.

Adress Vasagatan 27, Box 712, 791 29 Falun

Telefon 023-49 03 82, 070-307 64 33

Hemsida www.ltdalarna.se/konstkonsulent

Kontaktperson Jordi Arkö

E-post jordi.arko@ltdalarna.se

Länsbibliotek Dalarna

Läslust och kunskapstörst

Länsbiblioteket ska vara ett stöd och en samarbetspartner för folkbiblioteken i Dalarna. På biblioteken finns vuxna som lyssnar och svarar på de ungas frågor. Biblioteken ska ge unga människor redskap att hantera information, skaffa sig kunskap och visa vägen till böckernas värld.

Barnbiblioteken arbetar tillsammans med andra viktiga vuxna i barnens närhet. Länsbiblioteket stödjer barnbibliotekspersonalen i deras arbete.

Vi arrangerar föreläsningar, kurser och inspirationsdagar för de som arbetar med

barn och ungdomar på bibliotek, i skolor och på deras fritid.

Vi initierar och driver läsfrämjande arbete, både i projekt och i nationella läskampanjer. Bokjuryn är ett sådant exempel.

Vårt kontaktnät är stort och vi sprider information om det som har med bibliotek, läsning, berättande och barns språkutveckling att göra.

Vill du ha tips på hjälpmedel och litteratur för barn med behov av särskilt stöd eller med annat modersmål än svenska kan du få stöd och råd på närmaste kommunbibliotek.

Uppdraget är att vara ett stöd och en samarbetspartner för folkbibliotek i Dalarnas län. Bibliotekens insatser har FN:s barnkonvention som grund för sitt arbete.

Länsbibliotekets mål är att:

- Tillsammans med kommunbiblioteken i nätverk driva läsfrämjande verksamhet för barn, ungdom och vuxna för att stimulera läsupplevelser och främja språkutveckling.
- Verka för att alla barn och unga genom biblioteken får redskap att hantera information och finna kunskap samt får tillgång till fantasi och upplevelser.

 Länsbibliotek
DALARNA

Adress Stadshuset, Stora Torget, 791 83 Falun

Telefon 023-836 70, 023-836 81

Hemsida www.ltdalarna.se/lansbibl

E-post bibliotek-dalarna@falun.se

Kontaktperson Carina Lindstedt Haglund

E-post carina.lindstedt@falun.se

Mentalvårdsmuseet

Tankeväckande utställningar ger plats för samtal

Mentalvårdsmuseet är ett psykiatrihistoriskt museum i Säter. Museet är inrymt i en vårdpaviljong från 1912 och visar en återskapad avdelning som den såg ut när Sätters hospital öppnades. I museets fasta utställning beskriver vi verksamheten på ett statligt sinnessjukhus under 1900-talet. I tillfälliga utställningar kan du ta del av konst och andra typer av kreativa alster.

Vem är jag? Är jag annorlunda än andra?
Vad är normalt? Att vara människa – vad

är det? Studier av psykiatrihistorien skapar förutsättningar att närma sig svåra existentiella frågor. I skolvärlden brukar man kalla detta värde- och etikfrågor.

Museet lämpar sig mycket väl för ungdomar, främst från årskurs 8 och äldre. Alla visningar är guidade. Föreläsningar, teaterföreställningar och annan programverksamhet äger också rum i museets regi.

Mentalvårdsmuseets uppgift är att berätta om Sätters sjukhus historia och om psykiatrihistoria i allmänhet. Museet skall tjänstgöra som ett »rum för tankar och samtal«. En av museets största tillgångar är de samtal som uppstår i mötet med besökaren.

Vi vill, genom ökad kunskap och möjlighet till identifikation, motverka rädsla och främlingskap gentemot avvikande människor.

Adress Länsvägen 16, Skönvik,
Box 350, 783 27 Säter
Telefon 0225-49 45 09
Hemsida www.ltdalarna/mentalvårdsmuseet
Kontaktperson Marie Lennestig
E-post mentalvardsmuseet.sater@ltdalarna.se

Musik i Dalarna

Levande musikupplevelser

Levande musik i skolan blir mer och mer angeläget. Det behövs en motvikt till det kommersiella utbudet som barn och tonåringar möter via massmedia och datorer. I mötet med levande musik och duktiga musiker får de unga helt andra positiva upplevelser.

Musik i Dalarna erbjuder professionella musiker och artister till skolorna. Priset är starkt subventionerat och gäller endast för interna skolkonserter.

Musik Barn & Ungdom, som är en del av Musik i Dalarna, genomför närmare 150

skolkonserter varje år och når genom dem en stor mängd elever. Vi arrangerar också länsdelen av den riksomfattande ungdomsmusiktävlingen Musik Direkt. Dessutom initierar och stöttar vi olika musikprojekt för ungdomar, och medverkar till internationella utbyten för musicerande tjejer och killar.

Vill du läsa mer om vårt konsertutbud finns det samlat i katalogen *Levande musik i skolan*.

MiD skall:

- tillgodose befolkningens behov av levande musik och därmed fungera som komplement till det kommersiella utbudet.
- regelbundet erbjuda länets kommuner konserter, musikteater och andra musikarrangemang året runt.
- bedriva en verksamhet som vidgar intresset för den klassiska musikkulturen, öppnar vägar för nya lyssnarkategorier och därmed föra vårt musikaliska kulturarv vidare.
- vara öppen för och ta tillvara influenser från alla kulturer.

Adress Nybrogatan 12, 791 71 Falun
Telefon 023-77 40 50, 023-77 40 59
Hemsida www.musikidalarna.se
Kontaktperson Lars Lindevall
E-post lars.lindevall@musikidalarna.se

Scenkonst Dalarna

Minst en scenkonstupplevelse till varje barn, varje år

Scenkonst Dalarnas främjar och utvecklar den professionella scenkonsten för barn- och ungdom. Det gör vi genom att samarbeta med olika scenkonstproducenter i Sverige. Vi förmedlar och turnélägger scenkonstproduktioner i hela Dalarna, bland annat till bibliotek, förskolor och skolor.

Vi erbjuder föreställningarna till ett subventionerat enhetspris. Föreställningen har samma pris oavsett var i länet den ges.

I vår webbaserade utbudskatalog, kan du hitta föreställningar för alla åldrar.

Vi håller inspirationsdagar och kurser för pedagoger, tjänstemän och politiker som

arbetar för barn och ungdom för att öka kunskapen om scenkonst.

Scenkonst Dalarna försöker också stötta amatörteaterföreningar som arbetar med barn och ungdom. Vi erbjuder unga arrangörer möjlighet att fortbilda sig och få kontakter via de nationella Ungkulturdagarna och Riksteaterns årliga Teaterdagar.

Scenkonst Dalarna ingår också i Dansspridning i Mellansverige. Det är ett nätverk med stöd från Statens Kulturråd för att subventionera dansföreställningar och dansverkstäder i förskola och skola.

Adress Berghauptmansgatan 3, 791 62 Falun

Telefon 023-128 89

Hemsida www.scenkonstdalarna.se

Kontaktpersoner Mathilda Landin, Ulrika Öhrn

E-post mathilda@scenkonstdalarna.se

ulrika@scenkonstdalarna.se

Scenkonst Dalarna är det regionala organet för alla typer av scenkonstfrågor i Dalarnas län och samordnande intresseorganisation för de lokala arrangörsföreningarna i länet. Föreningen är en självständig enhet av Riksteaterns organisation. Vårt övergripande syfte är att sprida scenkonst och kunskap om scenkonst till länets kommuner, organisationer och invånare.

scenkonst dalarna
en del av riksteatern

Landstinget Dalarna Kultur Barn & Ungdom